

Ruske čete prodrlle do Poljske

BERLIN ZOPET NAPADEN; NEMŠKA MORALA PADA

London, Anglija. — Ruske armade so vrgle Nemce v severni Ukrajini nazaj zadnje dva dni za skoro 25 milj. V nedeljo večer so bile ruske čete samo še 10 milj oddaljene od predvojne poljske meje. Rusi pritiskajo z veliko silo na 200 milj dolgi fronti. V ponedeljek jutro so ruske čete že napadale umikajoče Nemce pri Olevsku, ki je zadnja postaja pred poljsko mejo, oddaljena samo 7 milj od meje. Poročilo iz Moskve označna, da enkrat v ponedeljek ali v torek bodo ruske čete že v Poljski, kar bo velik dramatičen dogodek za junashko rusko vojsko, ko bo vrgla po dveh le-

tih in pol hudih bojih sovražnika preko meje.

Na severu v okolini Vitebska divjajo tudi neprestani boji in zgleda, da Nemci ne bodo vzdržali dolgo. V baltiških državah so nemške vojaške oblasti ukaže z novim letom popolno za temnitez vsako noč, kar je znalo.

(Dalje na 6. strani)

ZA MEDNARODNO STABILIZACIJO VALUT

New York, N. Y. — Prihodnji mesec se bo vršila v Združenih državah tretja konferenca združenih narodov, ki vodijo borbo v tej vojni proti osišču, glede ustanovitve mednarodne ustanove, katere delokrog bo skrb za mednarodno stabilizacijo valut po vojni. Združene države so že sedaj in bodo po vojni odločujoči faktor v svetovnem gospodarstvu. Razbita Evropa se bo mogla gospodarsko obnoviti edino z gospodarsko pomočjo Amerike. Zato bo moral Amerika tudi skrbno sodelovati v tem da Evropa, kakor tudi drugi deli sveta dobijo po vojni stabilno in kolikor mogoče zdroavo valuto.

Američki in angleški finančni delajo na načrtih, kako postaviti valute raznih držav v svetu na zdroavo stabilno podlagi. Na načrtu je ustanovitev mednarodne rekonstrukcije gospodarske banke. Delež v tej mednarodni banki bo dovoljen vsaki deželi. Na podlagi narodnih dohodkov vsake dežele bo določena višina njeni valuti. Ta mednarodna rekonstrukcijska ustanova bo tudi pazila, da med

deželomi ne bo nevarne gospodarske konkurenco. Ustanova bo dalje skrbela, da bodo vsaki deželi na razpolago posojili za razvoj industrije in njenega gospodarstva. Ta posojila bodo dovoljena do višine, katero bo dovoljevala zdrava gospodarska podlaga in sposobnost takih dežel. Edino na ta način bodo preprečene, v kolikor bodo gospodarstva takih dežel pod kontrolo mednarodne rekonstrukcijske banke.

Glavna arhitekta v izdelovanju načrtov za poslovanje in ustanovitev take mednarodne banke sta Lord Keynes, eden prvih gospodarskih svetovalcev angleškega finančnega ministerstva in Harry D. White, pomogni zakladniški tajnik Zdržav.

KAJ MORE NAPRAVITI ROOSEVELT ZA POLJAKE

Washington, D. C. — Poljska zamejna vlada v Londonu in mnogi poljski voditelji v Združenih državah so domalega obupan radi izrednih razmer, ki so nastale za Poljsko. Te razmere za Poljake niso prijetne. Toda težko se pa bodo te razmere za Poljake izboljšale, vsaj tako, kakor želi zamejna vlada in pa poljska aristokracija, kolikor jo je še ostalo.

Po podpisu češko-ruske pogodbe je češki predsednik Beneš sam povabil Poljake, naj pristopijo k pogodbi in podpišejo enako pogodbo z Rusijo. Tako bi nastala res neka močna troveza proti nemški nevarnosti, ki se zna čez dolgo bodočnost zopet pojavit. Poljska zamejna vlada tega povabila ni sprejela nič kaj prisrčno. Ministrski predsednik Poljske zamejne vlade, Mikolajčík, je sklenil obiskati Združene države, upajoč, da bo tu našel pomoč proti ruskim načrtom glede poljskega ozemlja. V Londonu je že trkal na Churchillova vrata. Opravil menda ni dosti. Kako bo opravil v Washingtonu?

Poljaki bi radi vse ozemlje, ki so ga imeli pred vojno. Rusi pa radi varnosti zahtevajo Belo Rusijo, baltiške države in še nekatera druga ozemlja, čemer se Poljaki upirajo. Mikolajčík upa na Roosevelt. S tem upanjem pa najbrže mno- go ne bo.

Stalin je moral brezvomno povedati Churchillu in Rooseveltu v Teheranu, kaj so njegove zahteve v tem oziru. Ne Churchill, ne Roosevelt mu nista mogla ugovarjati, kajti Rusija nosi do 90% žrtvovanja v kravi borbi proti Hitlerju. Politični opazovalci so mnenja, da bo Roosevelt svetoval Poljakom, da naj se prepuste s zaupanjem Stalinu in da bo tako najbolje. Vsak odpor, kakor senkoli bi položaj za Poljake le samo poslabšal.

TURKI OBJAVILI SVOJ NOVOLETNI SKLEP

Ankara, Turčija. — Turški ministerski predsednik Sucu Saracoglu je podal za novo leto v svoji poslanici izjavilo, da bo Turčija skušala z vsemi močmi ohraniti svojo neutralnost v tej vojni. Obenem pa je povdaril, "da vojna zlomi tiste, ki se je bojijo in pred njo izbegavajo. Zato ima Turčija še vedno mir, ker Turčija se vojne ne boji in smo na njo pripravljeni, zato smo ohranili domovino pred ognjem vojne. S tem stališčem bomo nadaljevali tudi v bodoče." Navadno je tako, kadar začno kaki državniki podajati take izjave, so njih dežele prav bliži konflikta. Tudi Turčija je pred pragom vojne, skuša pa dobiti le zagotovila za nagrade za njeno sodelovanje v vojni.

VATIKAN NAJ BI POSTAL MEDNARODEN, SE SUGESTIRA

Alžir, Afrika. — Francoski list "Soir Algiers" razpravlja v svojem uvodnem članku glede vatikanske države in sugestira, da naj bi se njen teritorij polnoma razmejil od italijske države in naj bi dobil polni mednarodni statut. Vatikanska država naj bi imela svoboden dohod do morja. Tako bi v bodoče Vatikan res v vsakem slučaju posloval neodvisno od italijske države. Članek dvinga zanimanje med katoliškim svetom. Kaj bo o njem izrekla Sveta stolica seveda še ni znano. Sodeč pa po slučajnostih, ki jih je imela vlada katoliške cerkve z italijsko vlado tekom obstoja fašizma, bo bržkone to idejo pozdravila.

ČETNIKI ZAPUŠČAJO MIHAJLOVIČA

London, Anglija. — Poročilo iz Jugoslavije omenja, da se je več tisoč Mihajlovičevih četnikov pridružilo maršalu Tito. Kampanja proti vladu v Kairo in proti Mihajloviču uspeva, pravi poročilo. V Jugoslaviji se zadnje čase godijo vsekakor edune reči. Enkrat barantajo z Italijani, enkrat z drugimi. Pač nerazumljiva politična godlja.

CHURCHILL ŽELEL STALINU BOŽJI BLAGOSLOV

London, Anglija. — Londonski listi so zdajnji teden objavili dogodek, ki se je baje dogodil v Teheranu, ko se je Winston Churchill poslavjal od Josipa Stalina. Ob slovesu je Churchill stisnil z obema rokoma Stalino desnicu in dejal: "Z Bogom maršal Stalin in Bog Vas blagoslov!" Kako se je Stalin počutil ob tem pozdravu poročila ne omenjajo.

BUS IN AVTOMOBIL KOLIDALA; 3 MRTVI

Chicago, Ill. — Na novoletni dan se je dogodila na Roosevelt Rd. in Highland Avenue v Oak Parku velika nezgoda. Avtomobil se je zatezel v bus, ki je vozil delave vojne tovarne domov z dela. Zalet je bil tako silen, da so trije potniki bili na mestu ubiti, 11 pa težko poškodovanih.

TEŽAVNA POT

Ta prizor kaže, po kakih strminah se morajo plaziti ameriške čete, ki se borijo proti naziju v gorovju Venafro v Italiji. Tako na drugi strani obronka so sovražnikov vrsle. Amerikanci si spomina postavljajo zasilna podstrelja, ki bodo morala zadoščati, dokler ne preženejo sovražnika in tega kraja.

KRIŽEM SVETA

London, Anglija. — Vladne angleške oblasti objavljajo, da je bilo v zračnih napadih od strani Nemcev na Anglijo ubitih v prvih 11 mesecih tega leta 2.847 ljudi v Angliji. Ranjenih pa 3.421. V letu 1942 pa je bilo 3.112 ubitih in 3.948 ranjenih.

Washington, D. C. — Predsednik Franklin D. Roosevelt je koncem zadnjega tedna obolel na prehlad. Njegov osebni zdravnik podadmiral Ross T. McIntire je odločil, da mora ostati predsednik par dni v postelji. Vsaj posvetovanja, ki so bila določena s predsednikom so odložena za nedoločen čas.

Moskva, Rusija. — Na starega leta večer so prvič prizvajali po gledališčih in drugih javnih prostorih novo rusko državno himno. Do predkratka je bila v Rusiji v veljavni himna internacionale. Ko je pa Rusija uradno likvidirala kominterno, si je izbrala zdaj tudi drugo novo državno himno.

London, Anglija. — Radio poročilo iz Instabula omenja, da je madžarska vlada odredila generalno mobilizacijo. Že pred božičem pa je vlažna ukaza, da moški med 18 in 60 letom ne smejo nikamor iz dežele.

Buenos Aires, Argentina. — Ramirezova vlada v Argentiniji je izdala odredbo, s katero se imajo v Argentiniji razpustiti vse politične stranke. Vlada navaja razloge za ta korak, da bo s tem uničila v Argentiniji korupčnost političnih strank.

Alžir, Afrika. — General Henri Giraud, vrhovni poveljnik Svobodne francoske armade je v svoji novoletni poslanici na njemu podrejeno vojsko pristavil tudi tole: "Leto 1944 bo leto osvoboditve tudi za Francijo!"

London, Anglija. — Ber-

NEMCI NE MOREJO TITU DO ŽIVEGA

Če ga preženejo iz enega kraja, jih pa drugod včipne; ko ga pa tam isčejo, jih pa spet na prvem kraju lopne. Kakor sedaj kaže, se bo kralju težko uveljaviti.

Prodrl 25 milj daleč prek italijske meje

London. — V sredo 29. decembra poročalo Titovo naznalo po Prostem jugoslovanskem radiu, da so Partizani obnovili svoje gerilsko delovanje v slovenskih in hrvaških krajih, ki so jih bili vzeljitalijani. Gerilci so napadli dve nemški posadki in prodrli 25 milj daleč prek italijske meje.

Omenjeno poročilo trdi, da so partizani, ki so bili pred treh mesecih pognani iz "severovzhodne Italije" (naši kraji!), potem ko so razbijali na vrata Trsta in Reke, sedaj po hudem boju pognali v beg nemško posadko blizu Gorice.

Druge partizanske edinice so napadle nemško posadko blizu Podgrada (Castelnuovo) v Istri, blizu važne železnice Reka-Trst in sredi med obema mestoma ob vzglavlju Jadranu. Pobili so 60 nemških vojakov, 100 drugih so pa ranili.

Titovo poročilo pravi nadalje, da so zavezniški aeroplani potopili nemško mornariško ladjo Dalmacija, prejšnjo 2.360-tonsko jugoslovansko vežbalno ladjo, ki so ji bili jugoslovanski kvizlingi izročili Nemcem. Ze 21. decembra so to ladjo torpedirale zavezniške lahke mornariske edinice in jo pustile nasedeno ob dalmatinski obali, zdaj pa so jo letala pognala na dno morja.

Tito in jugoslovanska vlada

Kairo, Egipt. — Danes se je tukaj razširila vest, da je oznanilo dne 20. decembra preko radija "Svobodna Jugoslavija" ne bo uradno upoštevano. V tej oddaji je Tito zahteval, da zavezniški odtegne Petrovi vladi priznanje, in priznajo na njemem mestu kot polnovredno jugoslovansko vlado provizorični Tito-Ribar komite, konstituiran v notranjosti Jugoslavije.

Ta oddaja je bila takoj silno neredna in neprijetna tukajšnjim uradnim krogom, da je bila za štiriindvajset ur sploh prepovedana. Označujejo jo tukaj tudi kot prvo taktično napako Titovo v političnem pogledu. Smatrajo namreč, da bo Titov napad na kralja brezpojno pognal v opozicijo vse monarhistične elemente, katerih je še vedno mnogo, posebno pa med srbskim prebivalstvom. Eden izmed jugoslovanskih uradnih izvedencev je izrazil mnenje, da so bili k temu kralju izvzvani z nedavnim napadom kraljeve jugoslovanske vlade v izgnanstvu.

Prav posebno poudarjajo merodajni krog dejstvo, da je tukaj Titovo vlado v popolnem nasprotju s Titovo pozicijo, kot jo je definiral napram zavezniškim pozicijam, na katerih je najbrže mislil angleški zunanjki minister Anthony Eden, ki je podal svojo znano izjavu v angleškem parlamentu. Zade-

va je bila navidezno rešena tako, da bo Tito pustil vprašanje monarhije nerešeno za ves čas dokler se vojna ne konča, ter da tudi v tem času ne bo iskal uradnega priznanja s strani zavezniških vlad. Zadostoval bi mu imelo takoreč dejansko pridobljeno 'de facto' priznanje, katero ima tudi praktično že v rokah, odkar se nahaja pri njem uradno akreditirane vojaške misije.

Tukajšnji uradni krogi prav nič ne prikrivajo, da je zadeva izredno neprijetna, kajti vsi zavezniški naporji so šli v teh zadnjih tednih za tem, da se čim hitreje ublaži vsaj zunanje izraze sovražnosti med obema jugoslovanskima taboroma. Tu pa je seveda Titov napad na kralja in njegovo vlado v izgnanstvu prisel vsem zelo nedobrodošel.

Dr. Maček poslan v koncentraciono-čiško taborsce

London. — Iz jugoslovanskih virov prihaja vest, da je prvak Hrvaške kmečke stranke, dr. Vlado Maček, moral zapustiti svoje posestvo v Kupincu. Nemci so ga baje prepeljali v zloglasno koncentraciono taborsce Jasenovac, kjer se nahaja pod nemškim nadzorstvom.

Znano je, da je že na tisoče jugoslovenskih patriotov poginilo v tem taboru.

Demonstracija v Jugoslaviji

Zurich, Švica. — Govorice, da bo kralj Peter v kratkem prispel v Dalmacijo, so izvrale po Jugoslaviji tekom božičnih dñi demonstracij proti kralju. V mestu Splitu so baje vse na okrog trosili letake proti kralju in v prid Titu.

Nemci zapuščajo Minsk

London. — Nemci so baje že začeli evakuirati Minsk, prestolnico Belorusije, ki je bil nemški administrativni center okupacije od začetka vojne sem.

Ogromno število nemških naseljencev in uradnikov, ki so bježali iz okrajev Harkova in Kijeva, čaka zdaj v Minsku na prevoz nazaj v Nemčijo.

SAMO PAR STO

Baragovih Pratik za prihodnje leto je že na voli. Kdor jo še nima, naj zdaj hiti, da ne bo prepozen zaročilom!

"BARAGOVA PRATIKA"

za prestopno leto 1944

Lefos je povečan za celih 32 strani. Krasno ilustriran z mnogimi različnimi slikami. Povsem del je nadvzročen, kakor tudi druga vsebina. Pratika stane leto s poš

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891

Izhaaja vsak torek in petek

Izdaja in tisk:

EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Issued every Tuesday and Friday

Published by

EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	\$4.00	For one year	\$4.00
Za pol leta	2.00	For half a year	2.00
Za četrt leta	1.25	For three months	1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$4.50	For one year	\$4.50
Za pol leta	2.25	For half a year	2.25
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50

Dopisniki so poščeni, da dopise pošiljejo vedno malo prej, kadar zadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvo najkasneje do petka zjutraj prejšnji teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopis uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kajd je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

NOVO LETO

Praznik Novega leta je tako pomenljiv praznik. Prvi dan in letu je in krščanski svet ga proslavlja s pomenljivim praznovanjem. Ta dan so v starih časih praznovali prav za prav kot Marijin praznik, kajti on poveličuje v prvi vrsti Marijino materinstvo. Papeži so v starri dobi ta dan maševali v najstarejši Marijini rimski cerkvi onkraj reke Tibere, ki jo je že v tretjem stoletju blagoslovil papež Sikst. Na tem mestu je zavrel pod vlogo cesarja Avgusta vrelec olja, ki se je stekal v Tiber. Krščansko ljudstvo je videlo v tem vrelcu podobo Kristusa-Maziljence in je tam zgradilo cerkev v čast Matere Božje.

Katoliška cerkev je Marijino materinstvo vsikdar posebno častila. V molitvi "Češčena Marija" pozivlja Marijo kot "mater božjo", naj za nas prosi. In v litanijah prosimmo Mati Kristusovo, Mati milosti božje, Mati prečisto, brezmadežno, nedolžno, deviško, ljubezni, čudovito, Mati dobrega sveta, Mati našega Stvarnika in Mati našega Odrešenika, naj za nas prosi.

V petem stoletju so hoteli krivoverci nestorjanci, kajtor v novejši dobi luteranci, vzeti Mariji ta častni naslov. Zbrali so se katoliški škofje v Efezu in s škofi je prišlo veliko ljudi, ki so pričakovali s krajno napetostjo, kaj se bo sklenilo. Nikdar se ljudstvo za drug nauk ni tako zanimalo, kajti vedno je katoliško ljudstvo ljubilo in častilo Mater božjo. Zvečer so prišli škofje s posvetovanja in naznani so sklep: Marijo imenujemo po pravici "božjo Mater". Teden je se ljudstvo silno razveselilo in je v bakljami spremjaljalo katoliške škofe v njihova stanovanja.

Pa ne samo katoliški svet, pač pa ves krščanski in tudi drugi svet čuti do noveletnega praznika neko posebno spoštovanje. Že razum sam jih uči, da je treba začeti Novo leto s prvim dnevom v letu na poseben način, če hočemo, da bodo naši sklepi in načrti, ki jih navadno delamo ob tem prazniku, res rodili kaj sadu. Nekrščanski svet pa seveda doživlja Novo leto le kot prvi začetni dan v novem letu. Njim je ta dan le mejnik v času, ko jenja in se konča staro leto in se začne novo leto. Dasi izgleda in mnogi trdijo, da jim ni noveletni dan nič več kakov to, pa vendar prihaja iz njihovih ust bolj iskrena voščila, bolj prisrčna ob tem dnevu, kakor drugokrat. Tako nehote vpliva noveletni praznik tudi na druge, ki ga ne praznujejo radi velikega duhovnega pomena, ampak le kot dan, ki je nekak mejnič med leti in časom.

Ob letošnjem Novem letu je svet politično in drugače vsestransko tako silno razburkan, kakor morda še nikoli v zgodovini. V strašnem klanju je soudeležen skoraj ves svet. Malo je hiš, ki bi ne doprinesle take ali take žrtve v tej veliki borbi. Težko je digniti v teh upanje na srečno in boljo bodočnost. Le krščansko prežeti ljudje morejo razmeti na podlagi velike krščanske filozofije, da srečnejše in boljše bodočnosti ni brez trpljenja. Težko je to doumeti, dasi je čista resnica. Kakor se zlato očiščuje v ognju, prav tako mora tudi človeštvo čestokrat skozi hude ognjene preizkušnje, da pride do boljše bodočnosti. Tako je tudi s sodobnim svetom. Po vseh delih sveta divljajo krvave borbe med silami demokracije in silami tiranstva. Visoke bodo žrtve, visoka bo cena za svobodo, a borce slednje bodo zmagali in po zmagi bo zasijalo svetu in narodom novo lepše sonce. Upanje je veliko, da bo marsikje to sonce posijalo že v tem letu 1944 in na podlagi tega upanja lahko izražamo naša noveletna voščila, da bi bilo to leto srečnejše in lepše, kakor so bila dosedanja leta v tej strašni borbi. To upanje se more uresničiti pa edinole z močnim zaupanjem v Boga, ob goreči molitvi in prošnji, naj se usmili sveta in da milost pomirjenja vsem, kateri so podlegli jezi in srdi, ki niste čednosti krščanstva. Le v takem močnem zaupanju v Boga bo Ljubezen nadomestila zlo voljo z dobro voljo, kateri bo sledil mir in sprava.

V tem duhu tudi list "Amerikanski Slovenec" kliče svoj noveletni pozdrav vsem svojim priateljem in vsem našim rojakom po Ameriki. Blagoslovljeno, srečno in uspešno novo leto vsem! Proč z vsako slabo voljo, proč s prepriki, ker ti ne koristijo nikomur. Presojajmo razne

zadeve in vprašanja razumno, nesebično, pravično in potestno. Bodimo tolerantni v izražanju, upoštevajmo mnenje bližnjega v gotovih zadevah in nikar si ne predstavljajmo, da imamo sami mi, pa mi edino prav, drugi pa nikoli ne. Takih ljudi, da bi imeli v vsem vse prav, na svetu ni. Vsak nekaj ve, vsi ljudje pa vse. Bodimo nosilci Dobre volje in na svetu bo več miru, katerega je svet v današnjih časih tako silno potreben.

Bratje in sestre Slovenci širom Amerike, blagoslovljeno, srečno in zdravo Novo leto vsem in Bog z vami!

IZ PISEM NAŠIH VOJAKOV

Pričebuje Mrs. Jennie Keber

Waukegan, Ill.

Odlomke iz pisem nekaterih vojakov iz naše naselbine objavljamo, da si bomo lažje predstavljali v kakih razmerah žive naši fantje, ki so bili poslaní prek morja, kaj delajo, kakšne prijetnosti in kakšne težave imajo in kaj jim je na srcu. Zadev, ki se tičejo le domače družine ali ožjega kroga prijateljev in znancev, seveda ne omenjam. Navajam le stavke, ki vsebujejo kaj takega, kar bi moglo zanimati širšo javnost.

Danes bomo brali, kaj piše Joe Habjan, katerega starši, Mr. in Mrs. Joseph Habjan, živijo na 1211 Jackson St., North Chicago. Kakor sem že zadnjič poročala, sta se Joseph Habjan in Fred Zalaznik po naključju sestala v Afriki septembra meseca, pa ne za dolgo.

30. avg. 1943. — Dobil sem malo odmora in sem se podal v sosednje mesto. Tam sem videl francosko govorečo filmsko predstavo, ki mi pa ni ujajala in je nisem razumel. Nato smo si pa s tovariši privoščili izvrstnega grozinja in melon, pa tudi male sladoledi in torte, kar je oboje imelo jako čuden in nič kaj prijetnega okusa. Tile Arabci nam prav dobro zaračunajo vsako trohico. Imajo veliko vina, ki je silno močno. Pokusil sem ga, pitil ga pa ne morem, ker bi se že po enem samem kozarcu gotovo ves svet začel vrteni pred očmi. Za vino mi sploh ni.

12. sept. — Danes sem prejel pismo od doma, ki je bilo oddoslane 9. avgusta. Cetudi sem ga prejel tako pozno, sem ga vendar prebral z največjim veseljem. Predstava na Weiss Fieldu je bila gotovo prav zanimala, toda takoj imamo toliko vsega, da ko pride domov, prav gotovo ne bom hotel iti gledati nobeno predstavo, ki bi me spominjala na vojno. Nikar sem si pa nekaj spomnil na dom. Zavest, da domači čutijo z menoj, me dela srečnega.

3. nov. — Glede denarja nisem prav dobro zaračunao vsako trohico. Imajo veliko vina, ki je silno močno. Pokusil sem ga, pitil ga pa ne morem, ker bi se že po enem samem kozarcu gotovo ves svet začel vrteni pred očmi. Za vino mi sploh ni.

4. nov. — Vedno me sprašujete, v katerem afriškem pristanišču se nahajam. Več ne morem povedati, kakor to, da se nahajam v Severni Afriki. Ni še dolgo, kar se ste vsi doma norečevali iz mene, ker so mi tukaj na kratko postigli lase, četudi mi niste nikoli videli, kako sem tedaj izgledal. Priznati moram, da so mi takrat porezali lase precej v živo, toda zdaj so spet porasli in se spet kravljajo še lepo kakor prej. Poveljniški nas kompaniji bi zopet rad, da bi se dali vsi na kratko ostriči, toda naj me kokljia brne, če ga bom glede tega ubogal. Ko bi kratki lasje kaj pomagali, da bi mi preje dobili vojno, bi si jih dal takoj ne samo na kratko ostriči, temveč prav do kože obriti, drugače pa ne. Zmeraj gledam na to, da sem opravljen kar najbolj lično je mogoče, in mislim, da se mi to precej dobro posreči. Sicer pa ne vem, zakaj boljši kakor na zadnjem potovanju. Tudi več prostosti smo imeli. To se pravi, smeli smo kupovati, različno sadje od Arabcev, zamenjavati naše racije za britiske C racije, itd. Racije, ki jih dobimo kadar smo na potu, so dobre, vendar čez nekaj dni se jih človek naveliča in bi imel rad kaj drugega. Tudi smo si kupili več jaje, ki smo si jih nekaj spekli ali spražili, nekaj pa skuhali; so imela še precej dober okus, sicer sem pa vedno bolj privajan na vse.

1. okt. — V tem taborišču sem se po naključju sestal s svojim starim priateljem Fredom Zalaznikom. Pri umivanju sva se slučajno videla. Nekaj časa sva gledala drug drugega, ne vedoč, ali sanjava ali je res

nam, da tudi našim čitateljem s tem najbolj ustrežemo. Hvala Mrs. Jennie Keber za poslano, enako pa tudi staršem vojakov in drugim, ki so ji dali pisma na razpolago, da je lahko poibrala, kar je zanimivega v njih za širšo javnost.

— LUBLJANČANI VABIJO!

Chicago, Ill.

Slovenski javnosti v Chicago in okolici in spletu po vsem svetu je že znano, da bo "Klub Ljubljana" priredil v nedeljo dne 16. januarja popoldne krasno slovensko igro "Kisle gobe". Igra se prične točno ob 3. uri popoldne.

Vloge so v rokah naših najbolj popularnih igralcov, kot n. pr. starega Gabrona kmeta bo igral naš znani igralec za resne vloge Mr. Nick Mencinger. Njegovo ženo, gospodinj Gabronko bo igrala zelo spretna igralka za take vloge Mrs. Mary Golenko. Profesorja na počitnicah bo igral naš ugledni slovenski cvetličar Mr. John Gottlieb. Ta velikega ali prvega hlapca pri Gabronovih, ki je glavni junak v tej igri pa bo predstavljal naš ameriško-slovenski Verovšek, znani Mr. John Gradishar, ki je izkušen in popularen igralec. Prejšnja leta smo ga videli skoraj v vsaki igri. On je pol humorja in ga ni človeka, da bi ga on spravil v smeh s svojimi nastopi. Ljudje, ko so zaznali, da bo igral v tej igri "Kisle gobe" tudi John Gradishar, so takoj povdarijali: Njega hočemo pa še enkrat videti! To bodo imeli priliko vsi v nedeljo 16. januarja. Drugi hlapci pri Gabronovih pa bo Mr. Joe Oblak, tudi on je dober igralec in bo svojo vlogu najboljše izvršil. Potem pa veliko deklo pri Gabronovih bo igrala Miss Katie Triller iz Whitinga, Ind. Tudi ona je poznana že iz mnogih iger kot izvrstna igralka, ki svojo vlogo najboljše izvede. Minio, drugo deklo pri Gabronovih pa bo predstavljal naša občeznana priljubljena slovenska pevka Miss Marie Korenčan.

Armadni trobentač, ki je že leta in leta vsako jutro budil vojake, je debelo pogledal, ko mu naenkrat dali v roke novo trobento. Ni bila podobna nobeni tistih trobent, ki jih je imel prej. Ni bila narejena iz medi, ni bila ponikljana, še manj pa posrebrena. Tudi je bila precej lažja. Pritisnil jo je k ušnicam in zatrolbil. Glas ni bil slab, četudi je morda nekoliko spominjal na kravje mukanje. Možu se jé začelo daniti. Trobenta je napravljena iz kovine, temveč iz nekake plastilne tvarine. Pozneje se je izkazalo, da je bilo res tako. Ker je pa znano, da zdaj delajo vsakovrstne stvari iz mleka, je mogeče, da tudi trobentač delajo iz kravjega mleka, zato so fantje svojega trobentača začeli klicati "Sirotku" (Skimmilk). Znana je pa tudi, da so na oni strani luže, v okupirani Evropi, podgane že večkrat snedle gumbi so pa tudi narejeni iz posnetega kislega mleka. Zato fantje pri kompaniji upajo, da jim ne bo treba tako zgodaj vstajati, kadar bodo poslaní prek morja. Če podgane zrejo knofe, se bo gotovo tudi naša kakšna velika in prav sestrada na, ki bo požrla trobento, saj je ta napravljena iz iste tvarine.

In če bi drugače ne šlo, bodo pa fantje sami prinesli kako takojivalič od kod in jo naravnali na pravi kraj. Vsa čast mu!

Vlak ga je povezil

Auburn, Ill. — Na postaji Alton je dne 22. dec. vlak do smrti povezil rojaka Johna Ogrinca, ki je bil na mestu mrtvev. Star je bil 71 let in je bil doma iz Novega mesta na Dolenskem. Tukaj zapušča ženo, v St. Louisu pa brata.

Mrs. Mary Glavan umrla

Cleveland, O. — Okrog 3. ure popoldne v soboto 25. dec., to je na božični dan, je preminala dobro poznana Mary Glavan, rojena Oražem, starša 48 let, ter stanujoča na 828 E. 140 St. Pokojnica je bila doma iz vasi Lipovec, pri Ribnici na Dolenskem. V Ameriki se je nahajala 30 let in je bila članica podr. št. 10 SZZ, pri kateri je bila ustanoviteljica in zelo aktivna, ter društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ in Oltnega društva fare sv. Marije. Tukaj zapušča žalujočega soproga Franka, dve hčeri Molly, poročeno Sweeney, in Angelo, ter tri sinove Edwarda, Corp. Williamsa in Josepha, ter vnuka Joseph Sweeney, v starci domovini pa zavuča brata Antonia. Pogreb se je vršil v sredo zjutraj v cerkev sv. Marije na Holmes Ave. in nato na Calvary pokopališče.

Poroka

Chicago, Ill. — V soboto 8. januarja se bosta v cerkvi sv. Stefana pri sv. maši ob 9. uri poročila Mr. Donato Piscetello in Miss Mary Luzar, hčerka Mrs. Luzar iz 1931 W. 22. Pl.

Novemu paru častitamo in želimo vse najboljše. Oba nevestina brata sta pri vojakih, njen na sestra Helen pa je pri ženskih vojakih WAC.

DOGODKI

med Slovenci po Ameriki

Umrl

Chicago, Ill. — Dne 24. dec. je tukaj umrl roják John Rešovšč iz 2228 So. Bell Ave., star 63 let. Doma je bil iz Preske v Jugoslaviji. Zapušča ženo, sina in 4 hčere. Pokopan je bil 28. dec. na pokopališču

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
 Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslavich, 3360 Vine Street, Denver, (16) Colo.

2. podpredsednik: Frank J. Bradach, 2309 Nicholson St., Lockport, Ill.
 Tajnik: Anthony Jeršin, 4076 Washington St., Denver, (16) Colo.
 Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn St., Denver, (16) Colo.
 Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Thomas J. Morrissey, 1934 Forest St., Denver, (16) Colo.
 2. nadzornik: Mike Popovich, 1849 Grove St., Denver, (16) Colo.
 3. nadzornik: Anton Rupar, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.
 2. porotnika: Johanna V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
 3. porotnik: Vincent Novak, Box 492, Ely, Minn.
 4. porotnik: Joseph Godec, 16215 Huntmore Ave., Cleveland, Ohio.
 5. porotnik: Candid Grmek, 9537 Ave. M, So. Chicago, Ill.

UJEDNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavno tajnik, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelki, spremembe zavarovalnine, kakor tudi bolniških nakaznic, naj se posiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se pripravlja vsem Jugoslovancem, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priklipijo. Kdor želi postati član Zvezze, naj se oglaši pri tajniku najblžnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošilje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne liste.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

OFFICIAL NOTICE OF THE W. S. A.

The membership of The Western Slavic Association is hereby notified that the auditing of books, examination of bonds and other valuable documents shall commence Saturday, January 29, 1944, promptly at 9:00 A. M. at the First National Bank of Denver. In accordance with our by-laws it shall be the duty of the Supreme Secretary, Supreme Treasurer and the Supreme Board of Trustees to attend.

The semiannual meeting shall be called to order at the home office of the Association immediately upon the completion of said examination which will be around 2:00 o'clock that afternoon. It shall be the duty of the Supreme President, First Supreme Vice-President, Supreme Secretary, Supreme Treasurer and the Board of Trustees to attend said meeting.

All applications for special benefits, if any, as well as all suggestions from the subordinate lodges and its entire membership, should be in the Supreme Office not later than by January 27, 1944.

With best wishes for a Happier 1944, we remain

Fraternally yours,

LEO JURJOVEC, SR., Pres.

ANTHONY JERŠIN, Secretary.

URADNO NAZNANILO ZSZ.

Članstvu Zapadne Slovanske Zvezze se tem potom naznanja, da revizija knjig, pregledovanje obveznic in drugih vrednostnih listin se prične v soboto, dne 29. januarja 1944 točno ob deveti uri dopoldne v prostorijah The First National Banke v Denverju. V smislu pravil veže dolžnost gl. tajnika, gl. blagajnika in gl. nadzornega odbora, da se udeleže tega pregledovanja.

Poletno zborovanje gl. odbora se pa prične v gl. uradu Zvezze takoj po končanih revizijah okolu druge ure popoldne istega dne. Tega zborovanja pa veže dolžnost, da se udeleže gl. predsednik, prvi gl. podpredsednik, gl. tajnik, gl. blagajnik in gl. nadzorni odbor.

Vse prošnje za posebne podpore, ako jih bo kaj, kakor tudi priporočila od strani krajevnih društev in celokupnega članstva, morajo biti v gl. uradu ne pozneje kot do 27. januarja 1944.

Z najboljšimi željami za veseljše leto 1944, ostajava z bratskimi pozdravi

Vam udana,

LEO JURJOVEC, SR., gl. pred.

ANTHONY JERŠIN, gl. tajnik.

Dopisi lokalnih društev

DR. CLEVELAND, ŠT. 23 ZSZ

Cleveland, O.

Naše društvo je na decembarski seji izvolilo sledeče uradnike: predsednik John Kadunc, podpredsednik Louis Rozman, blagajnik in zapisnikar John Pelc; nadzorni odbor: Anton Gruden, Joe Jarc, Theresa Weber; društveni zdravnik Dr. Frank Kern. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu na domu tajnika.

Članstvo je tudi sklenilo, da bo pridobilo za leto 1944 kar največ mogoče novih članov. Na seji smo se spomnili tudi na umrla sobrata, ki sta bila v letu 1943 položena k večnemu počutku, Frank Poje in Louis Rozman ml. Bila sta dobra člana in sta vedno delovala za naše društvo. V znak žalovanja smo vstopili eno minuto. Naj mirno počivata v ameriški zemlji, ki ju je zakrila vse prezgodaj.

Vsem glavnim odbornikom in članstvu ZSZ želim srečno in radostno novo leto 1944.

John Kadunc, predsednik.

ZSZ ENGLISH SECTION

Trail Blazers Lodge No. 41

Denver, Colo.

We suppose the very poor attendance at the December meeting was due to much illness and the busy time just before Christmas. None of the important and necessary business was transacted for this reason.

THE NEXT MEETING WILL BE HELD THURSDAY EVENING, JANUARY 27TH. All unfinished business will be disposed of quickly and promptly, after which officers will be installed and an appropriate celebration and party will be held to round out the evening of entertainment.

OFFICERS and any member who desires, will meet at the home of president Miroslavich, 3360 Vine St. on Thursday, January 6th at 7:30 p.m. sharp to make all arrangements for the meeting and party for January 27th. It is expected that every Trail Blazer officer will be on hand for this special huddle.

The meeting in January will mark our fifteenth (15th) anniversary and we embark on another milestone—the largest lodge in the Association as well as the largest in the community among any fraternal societies. We

JAPONSKO KOLO

Ko so bili Japonci pregnani iz otoka Tarawa, Gilbertsko otočje, so Amerikanici naili to kolo med zapuščino. Pvt. L. E. Carlson, na lev, doma iz Cliftona, Kans., in Pvt. C. L. Wood iz Sacramento, Calif., si ogleduje kolo.

hope to capture the first prize in the campaign just passed. So, we have made the supreme sacrifice. Can this grim business of war give anybody cause to "celebrate" and we hope a satisfaction? Can any of us feel large, attendance will get together on January 27th at the Slovenian Hall.

Many of our members are away in the armed forces, and many others are busy on the home front, still quite a few are ill with the flu, therefore, it is evident that YOU Mr. Mrs., and Miss Trail Blazer, who are able, must without fail attend the next meeting and all those next year to carry on the splendid work of YOUR LODGE. It is your important duty for your own sake and that of your dear ones to become active for the well being of all concerned.

Better support, unity and cooperation must be given by each and every member for the very existence and successful progress of our lodge which has been remarkably maintained by a very small percentage of officers and members.

Make it a New Year's resolution that you will in the future do more for the lodge and Association, where you have a share and investment, with personal work and helpful activity. We agree that a great many of you in the course of time obtained a new member, gave of your time and energy and otherwise performed some worthy deed for your lodge, but one of your most important duties has been sorely neglected—failure to attend meetings and assist in the operation of the machinery that keeps your lodge ticking from day to day. Think it over.

A Happy and Prosperous New Year to all—may it be made more enjoyable by you and you mingling more often in fraternity with your brothers and sisters of the large Trail Blazer family circle. See you January 27th.

Keep up that home front fight and bring the boys home in victorious peace this year—soon!

Buy More War Stamps and Bonds.

Somebody's Son and Our Son

Dear Friends and Members of WSA:

We all know that Christmas is here again, and where are our sons. When we look at newspapers and we see unfamiliar names trickle in on the casualty lists from overseas. We know some—the names of neighbors sons, boys from our own communities, the chums and companions of our own boys. But mostly they are names from other towns, other cities.

We quickly glance over the lists and turn to other news. The percentages are low. We breathe a sigh of relief—almost of satisfaction. But within every small percentage on every list is somebody's son. For someone the war is over. For someone's mother, father, brother, wife or sister there can be no happiness in victory. There can be for them no return of the triumphant soldier. The light of a life's ambition extinguished in a brief moment of heroism will burn no more—somebody's son has

made the supreme sacrifice. Can this grim business of war give anybody cause to "celebrate" and we hope a satisfaction? Can any of us feel pride, a glow of achievement? What laughter can we indulge, what joys can we attempt to repeat, what peacetime pursuits can we carry on when in the background are the tears of an unhappy people. The Army and Navy are relatively small in terms of total population. There are many families still which have not felt the pain of personal separation from those loved ones who only yesterday were the smiling happy youth of our times. Perhaps they who have not experienced these pangs know little about war. Perhaps they who grapple still for material advantages forget only because they have not yet felt the impact of a world sorrow the inexorable sadness of a nation's role in the terrible hours of destructive war. THE WAR STRIKES AT HOME AS WELL AS IN THE FRONT LINE. Only those who have felt the strain know what it means to read the indefinable word "missing". As haunting thoughts fluctuate from one possibility to another as the unknown fate of a son hovers in the anxious mind of parents or relatives, the great cause for which men offer their lives becomes for the moment obscure. The war suddenly becomes personal and poignant. No words can describe the anguish which so intensely grips the family of the soldiers and sailors who have gone to the danger zones. No phrases can tell to others the suffering that is so bravely suppressed by the mother whose son is away on an unknown errand—as days, weeks and months pass by without a message, letter or communication of any kind. For this is a war of human agony whether at the front or behind the lines. The bombs that fall on the innocent overseas create pain that the news dispatches with their laconic sentences cannot convey to those who do not dwell in the areas affected. The bombs that fall on peaceful fireides in the United States, as the sad messages came in are no less devastating though they leave instead of broken hearts of an American family.

ALL OUT EFFORT BY ALL OF US CAN HASTEN THE END.

War is a concrete definite human tragedy when it strikes home. Words of comfort are spoken by kindly neighbors and friends. There is the hope to console to alleviate to make the suffering easier to bear. But war brings no consolation except one—they who died preferred it that way. They preferred the risks and the chances and the dangers to the relative safety of an assured career at home. They may not have expressed their thoughts in slogans or in the epigrams of a statesman's creed but they said simply to themselves and to others—it is better to die in a common endeavor for a common purpose and in the comradery of others bent on the same mission than to linger on.

They preferred the risks and the chances and the dangers to the relative safety of an assured career at home. They may not have expressed their thoughts in slogans or in the epigrams of a statesman's creed but they said simply to themselves and to others—it is better to die in a common endeavor for a common purpose and in the comradery of others bent on the same mission than to linger on.

But date no one has responded about organizing another group. How about it, Gosar, Kukovich, Shabell, Geo. Krasovich, Frank Grande, Frank Lunca, and many others whose names I cannot recall. A. Jeršin and I will be glad to get you started into a hot session. What do you say? Never to late to get started.

ANTON LUNKA, Sec'y.

PIŠČANCI KOT MARTINČKI

Posebne vrste ptic žive v krajih ob največji reki na svetu, ob Amazonki. Prav so to neke vrste piščanci. Ko zapuščajo gnezdo, so spodetka zelo nerodni oziroma bili nerodni, če bi "odhajali v svet" po dveh, tako kakor pri nas. Toda ti ameriški piščanci so se menda tudi naučili ameriške iznajdljivosti. Iz gnezda odidejo "po vse štirih," to se pravi, po nogah in perutnicah. Pri svoji hoji, ko se opirajo na močno razvite perutnice, so kar precej podobni martinčkom. Druga zanimivost teh amazonkih piščancev pa je v tem, da so njihove perutniche obožene z

nekakimi krempeljčki s palcem in štirimi prsti. To je nekaka njihova roka, s katere se lahko mali nebogjenčki oprljemijo. — Končno pa si piščanci upajo tudi v vodo, kjer jim perutnice ne pridejo prav. Služijo jim kot plavutvi. Ze takoj ko se zležejo, znajo izborno plavati in jim ni treba še posebne plavalne šole.

PRAKTIČNO

"Dva dni pred poroko sem izvedel, da izda moja bodoča 50 dollarjev na mesec samo za šivilo."

"Kaj si pa potem napravil?"

"Šiviljo sem vzel."

ŠIRITE "AM. SLOVENEC"!

NAŠI ZASTOPNIKI

pri katerih si lahko naročite lista "Amerikanski Slovenec" in "Novi Svet", ali za iste obnovite naročnino.

COLORADO:

Canon City, — Ana Suman.
 Colorado Springs, — M. Kapsh.
 Crested Butte, — Martin Tešák.
 Denver, — G. Pavlakovich.
 Leadville, — Miss Mary Klun.
 Pueblo, — Joseph Spiller.

ILLINOIS:

Argo, — John Poljak.
 Aurora, — Mary Fajfar.
 Bradley, — Math Stefanic.
 Chicago, — Jožef Fajfar.
 Joliet, Rockdale in Lockport, — John Kramarich.

La Salle, — Anton Strukel.

North-Chicago-Waukegan, — Gabriel Drašler in Mrs. Jennie Keber.
 Oglesby, — Frank Jerin.
 Ottawa, — Mrs. Katherine Bajuk.
 Pullman, — Martin Golobich.
 Standard, Granville, — Joseph Brezar.

So. Chicago, — Ant. Bošek, C. Gernek, Mrs. Agnes Mahovlich.

INDIANA:

Indianapolis, — Frank Urajan.
 Whiting, Ind., — Miss. Kathie Triller.

KANSAS:

Franklin — John Dobravec.
 Frontenac, — Anton Drenik.
 Kansas City, — Peter Majerle in Joseph Kosteck.

MICHIGAN:

Ahmet, — Mrs. J. Hribljan.
 Detroit, — Steve Potocnik.
 Harrieta, Bonn, Caddilac in okolica, — Mark Badovinac.

Calumet, — Jos. Sustarsich.

Iron Mountain, — Frank Richtar.

Manistique, — Anton Krašovec.

MINNESOTA:

Aurora, — E. Smolich.
 Biwabik, — Mrs. Mary Delak.
 Chisholm, — Frank Laurich in John Gavoda.

Ely, — John Otrin, Jos. Peshell.

Eveleth, — John Strah in Anton Nemar.

Gilbert, — Frank Ulčar.

Greaney, — Mrs. Frances L. Udovdovich.

Hibbing in okolica, — Joe Zaic.

Keewatin, — Mary Kolar.

New Duluth, — M. Spehar.

KNEZ SEREBRJANI

— ROMAN —

Rusko — A. K. Tolstoj :: Poslovenil — Al. Benkovič

Ampak poštno smo jih pa naklestili, bogome, da pošteno! In tudi ujetnike priženimo v Moskvo! A kar pozabil sem na ujetnike. Ali streljaš z lokom, knez!"

"Zakaj?"

"Kar tako. Po obedu privežemo Tatarja sto korakov daleč; bomo videli, kdo ga privadi zadeve v srce. Če ga ne v srce, potem to ne šteje. In če pogine, privežemo drugega."

Odkriti obraz Serebrjanega se je pomračil.

"Ne," je rekel, "zvezanih ljudi ne streljam."

"No, potem mu pa ukažimo, naj beži. Bomo videli, kdo ga prvi podre v begu."

"Tudi tega ne storim in tudi tebi ne dovolim. Tukaj, hvala Bogu, ni Aleksandrova Sloboda!"

"Ne dovoliš?" je kriknil Basmanov in oči so se mu znova zaiskrile, a očividno se ni mislil prepričati s knezem, kajti naenkrat se je izpremenil in mu rekel veselo: "Ej, knez! Ali ne vidiš, da se šalim s teboj? Tisto o krilu si tudi verjel! Že pol ure se šalim, ti pa vse, kar govorim, res verjamem. Meni so se slobodske navade bolj pristudile kot tebi. Morda misliš, da sem prijatelj z Grjaznim ali z Vjazemskim ali z Maljuto. Sam Kristus ve, da so mi kakor bel na očesu. Čuj me, knez," je nadaljeval priliznjeno, "veš kaj? Pusti, naj se jaz prvi vrnem v Slobodo, jaz ti pri carju izprosim odpuščenje, in ko boš zopet v milosti pri njem, stori ti meni uslugo. Ni ti treba drugega ko carju včasi kaj pošepetati, enkrat o Vjazemskem, drugič o Maljuti in o drugih, pa boš videl, če ne ostaneva sama v njegovi bližini. Jaz že yem, kaj mu je treba reči o kom, toda bolje, da to sliši od druge strani. Naučim te, kaj govoriti, boš videl, da mi boš lahko hvaležen."

Cudno je bilo Serebrjanemu vpričo Basmanova. Hrabrost tega človeka in napol izraženo obžalovanje nesramnega življenja sta pridobivali Nikita Romanoviča zanj. Skoro bi si bil res mislil, da se je Basmanov poprej šalil ali pa da je nejevolji opravljal samega sebe, toda njegov zadnji predlog, ki ga očividno ni stavil v šali, je vzbudil v Serebrjanem prejšnji gnus.

"No," je rekel Basmanov in mu drzno pogledal v oči. "Vsak polovico carske milosti, prav? Zakaj molčiš, knez? Ali mi ne verjamem?"

"Fedor Aleksejič," je rekel Serebrjani, prizadavajoč si ublažiti svojo nejevoljo in biti kolikor mogoče vljuden napram gostitelju. "Fedor Aleksejič, to kar ti nameavaš, je ... kako bi rekel — to je vendar..."

"Kaj?" je vprašal Basmanov.

"To je ostudno!" je rekel Serebrjani in mislil, da je olepšal besedo, ko je omilil glas.

"Ostudno!" je ponovil Basmanov, premagajoč jezo in skrivajoč jo za videzom začudenja. "Ali si pozabil, o kom sem ti govoril? Ali si na strani Vjazemskega in Maļjuta?"

"Strela božja naj udari njiju in vso opričino!" je rekel Serebrjani. "Samo da mi car dovoli govoriti, mu vprito njih odkrito povem vse, kar si mislim in vem o njih, šepetal mu pa ne bom o nikomur, najmanj pa s tvojimi besedami, Fedor Aleksejič!"

Strupen pogled je šinil Basmanovu izpod trepalnic.

"Torej nočeš, da bi delila med sabo carsko milost?"

"Ne," je odgovoril Serebrjani.

Basmanov je povesil glavo, jo prikel z obema rokama in se pridegugati z ene strani na drugo.

"Oh, sirota sem, sirota!" je rekel s pojčim glasom, kakor da bi jokal. "Uboga sirota sem. Odkar me car več ne mara, vsak

samo gleda, kako bi me žalil! Nihče nima prijazne besede zame, nihče se mi ne laska, vti samo pljujejo name! O, moje življenje, moje žalostno življenje! Pristudio si se mi, pasje življenje! Pas privežem na tram in v zanko vtaknem nesrečno glavo!"

Serebrjani je strme gledal Basmanova, ki je javkal in tožil kakor ženske za pogrebom in le včasih naskrivaj izpod čela naglo pogledal kneza, kakor bi hotel ugeniti njegovo razpoloženje.

"Fej!" je rekel nazadnje Serebrjani in je že hotel oditi, toda Basmanov ga je zopet zgrabil za kaftan.

"Hej, pevci!" je zakričal.

Vstopilo je nekaj ljudi, ki so očividno čakali zunaj. Zastavili so Serebrjanemu izhod.

"Bratci," je pričel Basmanov s prejšnjim jokavim glasom. "Zapojeti mi pesmico, najbolj žalostno, ki jo znate, zapojeti, da se moja duša razdalosti; da se raztrga in loči od telesa!"

Pevci so zategnili dolgo žalostno, pogrebeni podobno pesem, ob kateri se je Basmanov gugal z ene strani na drugo in govoril:

"Bolj počasi, bolj zategnjeno! Še bolj zategnjeno, prijatelji! Opevajte svojega bojarja, opevajte! Tako! Tako je prav! Kaj da duša le še noči iz telesa? Ali še ni prišel njen čas? Ali mi je usojeno, da se bom še dalje potikal po svetu! Če pa mi je usojeno, potem se pač moram potikati. Če mi je rečeno živeti, potem moram živeti! ... Zapojet poskončno!" je nenadoma vzkliknil brez slehernega prehoda in pevci, navajeni takih izprememb, so pričeli peti poskočno.

"Bolj živahno!" je kričal Basmanov, zgrabil dve srebrni kupi in pričel tolči z eno ob drugo. "Bolj živahno, sokoli! Še bolj, vražja deca! Vam že pokažem, razbojniki!"

Ves značaj Basmanova se je izpremenil. Nič ženskega ni ostalo več na njegovem licu. Serebrjani je spoznal v njem junaka, ki se je zjutraj zaganjal v sredino klanja in ki je gnal pred sabo tolpe Tatarjev.

"Tako je lepše!" je rekel knez in z odravljanim pokimal.

Basmanov ga je veselo pogledal.

"In zopet si mi verjel, knez! Mislil si, da sem res zaihtel! Ej, Nikita Romanovič, lahko te je zmotiti! No, sedaj pa prija na najino znanje! Če bova skupaj živel, boš videl, da nisem tak, kakor si mislil!"

Brezkrbo pirovanje in nro veselje je učinkovalo na Serebrjanega. Sprejel je čašo iz roke Basmanova.

"Kdo bi te razumel, Fedor Aleksejič? Takega človeka še nisem videl. Morda si res boljši, kakor se zdiš. Ne vem, kaj naj si mislim o tebi, a Bog naju je združil na bojem polju, zato: na twoje zdravje!"

In Serebrjani je do dna izplil kupo.

"Tako, knez! Tako, duša moja! Bog ve, da te ljubim! Še eno čašo na pogin vseh Tatarjev, kar jih je ostalo v Rusiji!"

Serebrjani je nekaj prenesel, kar se tiče vina, a po drugi kupi so se mu pričele misli mešati. Ali je bila piča močnejša od navadne, ali pa ji je Basmanov kaj primešal, toda knezu se je pričelo vrteti v glavi. Zvrtele se mu je in Nikita Romanovič ni videl ničesar več. Slišal je samo še divjo pesem z življanjem in topotanjem ter glas Basmanova.

"Živahnej, deca! Ali v sanjah pojete? Koga pa pokopavate, vragovi!"

Ko se je Serebrjani zavedel, je petje še trajalo, on pa ni več stal, temveč je napol sedel, napol ležal na perzijskih preprogah. Basmanov si je s pomočjo konjarja prizadel, obleči mu žensko krilo.

"Oblec plač, bojar," je rekel. "Zunaj postaja vlažno!"

Pevci so končali pesem in se oddihovali.

(Dalje prih.)

BERLIN ZOPET NAPADEN, NEMŠKA MORALA PADA

(Nadaljevanje s 1. strani)

menje, da pričakujejo napadov. Na jugu ob Črnom morju so sicer spopadi na dnevnejem redu, vendar Rusi ob Črnom morju na pripisujejo bojem tolike važnosti. Kajti če bodo Rusi postigli svojo fronto do Karpatov preko osrednje Ukrajine in v severni Ukrajini pa do preko poljske meje, bo vsa nemška južna fronta odrezana in nemške armade na jugu ne bodo imeli drugega izhoda, kakor preko Rumunije in Madžarske, kar je velik ovinek in zelo nepraktično. Poročilo iz Ankare omenja, da so Nemci prevzeli v Rumuniji in Bolgariji vse že železnice in pristanišča. Ako je tako res, to pomeni, da se Nemci pravljajo na umik iz Krimskih v zraku.

Zavezniški stan na Novi Gvineji. — Ameriška šesta armada je zadnje dni napredovala ob severnem obrežju Nove Gvineje daleč naprej. Japonci so Amerikanci iztigrali važno luko Saidor, kjer so Japonci imeli glavno bazo za zalaganje svojih čet v Novi Gvineji. Tam so jim vzelci tudi letalsko postajo in so zdaj Amerikanci že 115 milij severno od Finschafena. Druga kolona zavezniške vojske pa prodira v zaledju ob reki Ramu proti japonski bazi v Bogadymu v Astrolabu zalivu. Na drugih točkah so spopadi v zraku.

Neapelj, Italija. — Operacija je na italijanski fronti so v zaledju radi sneženih viharjev in slabega vremena. So pa v teku stalno topniški dvoboji in letalski napadi.

NARODNI DOLG ZDRAVEH NIH DRŽAV

Washington, D. C. — Kakor omenja uradno poročilo znaša narodni dolg Združenih držav \$169,874,452,000.32. Dokler bo pravijo, da je Berlin večinoma en sam kup razvalin. Angleški letalci pa postavljajo nivo na vrhu piramide? Pa je na rusko piramido hudo hud!

Tudi med "katoliškimi" je nekaj sličnega. Trdijo, da g. Zalar kontrolira KSKJ, toraj bi šlo tudi za totalitarno piramido in Zalar bi sedel na vrhu. Ali ni vse prav "piramidalno," ko kolosalno in totalitarno manjka v možganh?

Simpatija, "bolj prijazno naj bi pisal." Pa je antipatija. Odkod? Finci imajo dobre socialne naprave, trdijo, da so socialisti. Simpatija, in devet Fincev je popuhalo celo rusko divizijo, piše simpatičar. Rusi so komunisti, ki križi s simpatijo, in pri antipatiji se ne more pozabititi, da so sklenili 1. 1939 s Hitlerjem tisti pakt in vzel Poljakom tretjino "Poljske," dasi so vzelci le Ukrajince in Belorusi, ki niso Poljaki, in kdor ima radi "komunizma" do Moskovev antipatije, bo težko kdaj "bolj prijazno pisal o Rusiji," saj so tudi dva socialistična za glavi prikrajšali. Fikanje traja lahko do sodnega dne.

Do Stalingrada je bil težko kdo v amerikanskih političnih krogih, ki bi ne bil skrivno željal, da naj bi bila Rusija poražena. Enako v angleških krogih. Tam se je obrnilo. Zdaj "Rusiji" vso pomoč, ampak "komunizem" naj gre žabam pet, in povrhu še "sovjetizacija." Saj se poznamo. Ustaja brdav, še grozen je, ampak obriti ni!

Nadškof Stepinac je že večkrat pokazal, da ume tolmačenje dnevnih dogodkov. Tedeni je rekel: "O partizanih nista!" Morda se mu svita, da ustaja zarja, dasi je nebo krvavo.

Brata Graha sta nekoč poselila v rimsko javnost, da je zagrmelo. Slo je za usodo tlačenih sužnjev. Tudi krvavo je bilo, uspela pa nista. Slovani niso rasno sužnjeni, kakor kriči Hitler, moral so biti "hlapi," ker pač ni bilo med njimi v vsem tisočletju hlapčevanja nobenega Graha. Ali se zdaj dviga "hlapec" v njih brez Graha? Neki še izmed vrst tisočletnih hlapcev slišijo le gromenje, bobnanje, vidijo le bliskanje in jih vznenajše le rdeči kri. Da bi se dvigal hlapac iz tisočlenega hlapčevstva — nak — po starem mora biti in bo!" Upajmo, da ne bo, ker hlapac je postal že danes močan.

Hitler je odpiral usta do ušes. Poka. Nemeljni le sprenglejajo. Treba je strahov zoper strah. "Če zmagajo," je grmel, "potem bo barbarstvo stop preplavilo Evropo in jo uničilo kot temelj in vir človeške omike." Well, dosti nekega sličnega strahu je tudi v Ljubljani. Nič ne rečem, ker se nočem blamirati. Treba je iti na dno. Ne jaz, De Witt, MacKenzie, ki je dober analist vojne in piše za A. P., prav:

"The Nazi world-beater really has something there — provided he eliminates the bitter and unjustifiable talk of barbarities and destruction of culture, and consider the basic thought which he has in mind, namely that Russia is going to dominate the Europe-

Pisanopolje

J. M. Trunk

an continent after the war. This column has been saying that for months, and I could write you a book on the politico-economic-military aspects of the situation to prove it.

What Hitler recognizes — and it means his personal doom — is that a vast new power is being unleashed in Russia. The Soviet has made it clear, however, that it has no desire to see Germany destroyed, although the Nazi chief and his regime must go."

Ko bi jaz kaj takega zapisal, bi bil ogenj v strehi. Ali bo in kako bo, ne vem, ampak MacKenzie tako sudi, if you like it or not.

Izgleda, da prav med Irči ustaja antisemitizem še med vojno. Kakšen je? Škof v Hartford, Conn., je moral eno reči. Gibanje je, nič ne pomaže. Rasni antisemitizem je grdu, ampak judovsko vprašanje obstaja. S kakim brumom zavijanjem oči se to vprašanje ne reši, in vsa dolga navajanja, kako so papeži in je cerkev ščitila Jude, vprašanje ne reši, dasi nekaj hasne za pomirjenje strasti, ker vprašanje je drugačno, ako je komu za hlače.

Simpatija, "bolj prijazno naj bi pisal." Pa je antipatija. Odkod? Finci imajo dobre socialne naprave, trdijo, da so socialisti. Simpatija, in devet Fincev je popuhalo celo rusko divizijo, piše simpatičar. Rusi so komunisti, ki križi s simpatijo, in pri antipatiji se ne more pozabititi, da so sklenili 1. 1939 s Hitlerjem tisti pakt in vzel Poljakom tretjino "Poljske," dasi so vzelci le Ukrajince in Belorusi, ki niso Poljaki, in kdor ima radi "komunizma" do Moskovev antipatije, bo težko kdaj "bolj prijazno pisal o Rusiji," saj so tudi dva socialistična za glavi prikrajšali. Fikanje traja lahko do sodnega dne.

Investirajte svoj denar v vojne bonde! Pomagajte svoji deželi do zmage!

Michael Trinko in Sinovi

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS
Pleskarji in popravljanje ometa in sten.

2114 W. 23rd Place, Chicago
Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarji (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot Slovencem priliko in da vprašate nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste potem delo tudi drugam. Za plesarska dela jamicimo.

DR. J. E. URSCICH

ZDRAVNIK
in
KIRURG
Urad:
1901 West Cermak Road
1-3 in 7-8 P.M. razen ob sredah

Telefon Canal 4918
CHICAGO

Residenčni tel.: La Grange 3966